UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

25 päivänä lokakuuta 2011 *

Yhdistetyissä asioissa C-509/09 ja C-161/10,

joissa on kyse kahdesta SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jotka Bundesgerichtshof (Saksa) (C-509/09) ja tribunal de grande instance de Paris (Ranska) (C-161/10) ovat esittäneet 10.11.2009 ja 29.3.2010 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 9.12.2009 ja 6.4.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

eDate Advertising GmbH

vastaan

X

sekä

Olivier Martinez ja

* Oikeudenkäyntikielet: saksa ja ranska.

Robert Martinez

vastaan

MGN Limited,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaoston puheenjohtajat A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, U. Lõhmus ja M. Safjan (esittelevä tuomari) sekä tuomarit E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.12.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– eDate Advertising GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt H. Graupner ja Rechtsanwalt M. Dörre,

– X, edustajanaan Rechtsanwalt A. Stopp,

– MGN Limited, edustajanaan avocat C. Bigot,

– Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja J. Kemper,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja B. Beaupère-Manokha,

– Tanskan hallitus, asiamiehenään C. Vang,

– Kreikan hallitus, asiamiehenään S. Chala,

– Italian hallitus, asiamiehenään W. Ferrante,

– Luxemburgin hallitus, asiamiehenään C. Schiltz,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään C. Pesendorfer ja E. Riedl,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään F. Penlington, avustajanaan J. Stratford, QC,

– Euroopan komissio, asiamiehenään M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.3.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1; jäljempänä asetus) 5 artiklan 3 alakohdan sekä tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (”Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) (EYVL L 178, s. 1; jäljempänä direktiivi) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä X ja eDate Advertising GmbH (jäljempänä eDate Advertising) sekä toisaalta Olivier ja Robert Martinez ja MGN Limited (jäljempänä MGN) ja jotka koskevat korvausvastuuta internetissä julkaistujen tietojen ja valokuvien johdosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus

3 Asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.”

4 Asetuksen 2 artiklan, joka sisältyy asetuksen II luvun (”Toimivalta”) 1 jaksoon (”Yleiset säännökset”), 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

5 Saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

6 Asetuksen II luvun 2 jaksoon, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, sisältyvä 5 artiklan 3 alakohta kuuluu seuraavasti:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa:

– –

3) sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua.”

Direktiivi

7 Direktiivin johdanto-osan 22 perustelukappaleen neljäs virke kuuluu seuraavasti:

”Jotta voidaan varmistaa palvelujen tarjoamisen vapaus sekä oikeusvarmuus palvelun tarjoajien ja palvelun vastaanottajien kannalta, olisi näihin tietoyhteiskunnan palveluihin lisäksi sovellettava periaatteessa sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, johon palvelun tarjoaja on sijoittautunut.”

8 Direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleessa lausutaan seuraavaa:

”Tämän direktiivin tavoitteena ei ole antaa uusia kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvia lainvalintasääntöjä, eikä siinä puututa tuomioistuinten toimivaltaan. Kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen mukaan sovellettavan lain säännökset eivät saa rajoittaa tietoyhteiskunnan palveluiden tarjoamisen vapautta sellaisena kuin siitä säädetään tässä direktiivissä.”

9 Direktiivin johdanto-osan 25 perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:

”Yksityisoikeudellisia riitoja käsittelevät kansalliset tuomioistuimet, siviilituomioistuimet mukaan luettuina, voivat tässä direktiivissä säädetyin edellytyksin toteuttaa toimenpiteitä, joilla poiketaan tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapaudesta.”

10 Direktiivin tavoitteena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan ”edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varmistamalla tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä”.

11 Direktiivin 1 artiklan 4 kohta kuuluu seuraavasti:

”Tällä direktiivillä ei luoda kansainvälistä yksityisoikeutta koskevia uusia sääntöjä eikä puututa tuomioistuinten toimivaltaan.”

12 Direktiivin 2 artiklan h alakohdan i alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteensovitettu ala kattaa vaatimukset, joita palvelujen tarjoajan on noudatettava:

– aloittaessaan tietoyhteiskunnan palvelun tarjoamisen, kuten pätevyyttä, lupaa tai ilmoituksen tekoa koskevat vaatimukset,

– jatkaessaan toimintaa tietoyhteiskunnan palvelun tarjoajana, kuten palvelun tarjoajan käyttäytymistä koskevat taikka palvelun laatuun tai sisältöön liittyvät vaatimukset, joihin kuuluvat myös mainontaa ja sopimuksia koskevat vaatimukset, tai palvelun tarjoajan vastuuta koskevat vaatimukset.”

13 Direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Kunkin jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että sen alueelle sijoittautuneen palvelun tarjoajan tarjoamien tietoyhteiskunnan palvelujen osalta noudatetaan kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavia, yhteensovitettuun alaan kuuluvia kysymyksiä koskevia kansallisia säännöksiä.

2. Jäsenvaltiot eivät voi yhteensovitettuun alaan liittyvien syiden vuoksi rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta.”

14 Direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa säädetään edellytyksistä, joilla jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, joilla poiketaan 2 kohdan säännöksistä tietyn tietoyhteiskunnan palvelun osalta.

Pääasioiden oikeudenkäynnit ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-509/09

15 X, joka asuu Saksassa, tuomittiin vuonna 1993 saksalaisessa tuomioistuimessa yhdessä veljensä kanssa elinkautiseen vankeusrangaistukseen erään tunnetun näyttelijän murhasta. Hän pääsi ehdonalaiseen vapauteen tammikuussa 2008.

16 eDate Advertising, joka on sijoittautunut Itävaltaan, ylläpitää internetsivustoa osoitteessa ”www.rainbow.at”. eDate Advertising piti erään 23.8.1999 päivätyn uutisen katseltavana vanhoille uutisille tarkoitetuilla sivuilla otsikon ”Info-Uutiset” alla 18.6.2007 asti. Uutisessa mainittiin X:n ja hänen veljensä nimi ja ilmoitettiin, että molemmat olivat tehneet tuomiostaan valituksen Karlsruhessa (Saksa) toimivaan liittovaltion perustuslakituomioistuimeen (Bundesverfassungsgericht). Vuonna 1990 tehdyn teon lyhyen kuvauksen ohella lainataan tuomittujen käyttämän asianajajan sanoja, joiden mukaan heidän tarkoituksenaan on osoittaa, että useat syytteen toteen näyttämiseksi kuulluista keskeisistä todistajista olivat oikeudenkäynnissä poikenneet totuudesta.

17 X vaati eDate Advertisingia lopettamaan tämän tiedon julkaisemisen sekä antamaan sitoumuksen olla enää ryhtymättä siihen. eDate Advertising ei vastannut tähän kirjeeseen mutta poisti riidanalaisen uutisen internetsivuiltaan 18.6.2007.

18 X vaati tuomioistuimessa Saksassa nostamallaan kanteella eDate Advertisingia olemaan julkaisematta häntä koskevia tekoon liittyviä uutisia, joissa hänet mainitaan koko nimellä. eDate Advertising on ensisijaisesti kiistänyt Saksan tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan. Molempien alempien oikeusasteiden hyväksyttyä

vaatimuksen eDate Advertising on Bundesgerichtshofissa toistanut vaatimuksensa sen tutkimatta jättämisestä.

19 Bundesgerichtshof toteaa valituksen menestymisen riippuvan siitä, ovatko alemmat oikeusasteet menetelleet oikein katsoessaan, että niillä on asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan mukaisesti ollut kansainvälinen toimivalta tämän oikeusriidan ratkaisemiseen.

20 Jos Saksan tuomioistuimilla todetaan olevan kansainvälinen toimivalta, tulee ratkaistavaksi kysymys siitä, onko asiassa sovellettava Saksan vai Itävallan oikeutta. Tämä riippuu direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkinnasta.

21 Yhden käsitystavan mukaan alkuperämaaperiaatteen voitaisiin katsoa olevan aineellisoikeudellinen korjauskeino. Sen mukaan tuomioistuinvaltiossa voimassa olevien lainvalintasääntöjen nojalla sovellettavaksi todetun lain soveltamisen sisällöllistä lopputulosta yksittäistapauksessa muutetaan lieventämällä se alkuperämaan oikeudessa asetettujen vaatimusten tasolle. Tämän tulkinnan mukaan alkuperämaaperiaate ei vaikuta tuomioistuinvaltiossa voimassa oleviin lainvalintasääntöihin vaan sitä sovelletaan vasta aineellisoikeudellisella tasolla konkreettisessa edullisemmuusvertailussa – kuten EY:n perustamissopimuksen mukaisia perusvapauksiakin.

22 Toisen käsitystavan mukaan direktiivin 3 artiklassa voitaisiin katsoa vahvistettavan lainvalintasääntöjä koskeva yleinen periaate, joka merkitsee kansallisten lainvalintasääntöjen syrjäyttämistä ja johtaa alkuperämaan voimassa olevan oikeuden yksinomaiseen soveltamiseen.

23 Bundesgerichtshof toteaa, että jos alkuperämaaperiaatteen katsotaan olevan aineellisoikeudellisesti vaikuttava lainsoveltamisrajoitus, asiassa sovelletaan Saksan

kansainvälistä yksityisoikeutta, jolloin valituksenalainen ratkaisu olisi kumottava ja vaatimus olisi lopullisesti hylättävä, koska X:llä ei olisi oikeutta kieltokanteeseen Saksan oikeuden mukaan. Jos alkuperämaaperiaatteen sen sijaan katsotaan olevan luonteeltaan lainvalintasääntö, X:n oikeus kieltokanteeseen olisi ratkaistava Itävallan oikeuden mukaan.

24 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko – – asetuksen – – 5 artiklan 3 alakohtaan sisältyvää käsitettä ’paikkakunta, missä vahinko – – saattaa sattua’, tulkittava tilanteessa, jossa internetsivujen sisältö saattaa merkitä henkilöllisten oikeushyvien loukkaamista, siten,

että loukattu voi nostaa internetsivun ylläpitäjää vastaan kieltokanteen myös jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa kyseistä internetsivua voidaan katsella, riippumatta siitä, mihin jäsenvaltioon internetsivun ylläpitäjä on sijoittautunut,

vai

edellyttääkö tuomioistuimen toimivaltaisuus jäsenvaltiossa, johon internetsivun ylläpitäjä ei ole sijoittautunut, että riidanalaisella sisällöllä tai internetsivulla on tuomioistuinvaltioon erityinen liittymä, joka on merkittävämpi kuin pelkkä tekninen mahdollisuus internetsivun katseluun?

2) Jos tällaista erityistä liittymää tuomioistuinvaltioon edellytetään:

Minkä perusteiden mukaan tämä liittymä määräytyy?

Vaikuttaako asiaan se, onko riidanalainen internetsivu ylläpitäjän tarkoituksen mukaisesti suunnattu kohdennetusti internetin käyttäjille (myös) tuomioistuinvaltiossa, vai onko riittävää, että internetsivulla katseltavissa olevilla tiedoilla on objektiivisesti arvioituna liittymä tuomioistuinvaltioon siten, että vastakkaiset intressit – eli kantajan intressi siihen, että hänen henkilöllisiä oikeushyviään kunnioitetaan, ja ylläpitäjän intressi internetsivunsa sisällöstä määräämiseen ja tiedon välittämiseen – ovat asianomaiseen yksittäistapaukseen liittyvien olosuhteiden ja erityisesti riitautetun internetsivun sisällön vuoksi tosiasiallisesti saattaneet joutua tai saattavat tosiasiallisesti joutua ristiriitaan tuomioistuinvaltiossa?

Riippuuko kyseisen erityisen liittymän olemassaolon toteaminen riidanalaisen internetsivun katselukertojen lukumäärästä tuomioistuinvaltiossa?

3) Jos toimivaltaisuuteen ei tarvita erityistä liittymää tuomioistuinvaltioon tai jos sellaisen olemassaoloon riittää, että riidanalaisilla tiedoilla on objektiivisesti arvioituna liittymä tuomioistuinvaltioon siten, että vastakkaiset intressit ovat asianomaiseen yksittäistapaukseen liittyvien olosuhteiden ja erityisesti riitautetun internetsivun sisällön vuoksi tosiasiallisesti saattaneet joutua tai saattavat tosiasiallisesti joutua ristiriitaan tuomioistuinvaltiossa, eikä kyseisen erityisen liittymän olemassaolo edellytä riidanalaisen internetsivun katselukertojen vähimmäismäärää tuomioistuinvaltiossa:

Onko – – direktiivin – – 3 artiklan 1 ja 2 kohtaa tulkittava siten,

että näitä säännöksiä on pidettävä luonteeltaan lainvalintasääntöinä siten, että niissä myös siviilioikeuden alalla syrjäytetään kansalliset lainvalintasäännöt ja säädetään sovellettavaksi ainoastaan alkuperämaan oikeutta,

vai

onko näissä säännöksissä kyse aineellisoikeudellisesta korjauskeinosta, jonka avulla muutetaan kansallisten lainvalintasääntöjen nojalla sovellettavaksi todetun lain soveltamisen sisällöllistä lopputulosta lieventämällä se alkuperämaan vaatimusten tasolle?

Siinä tapauksessa, että –– direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohta ovat luonteeltaan lainvalintasääntöjä:

Edellytetäänkö kyseisissä säännöksissä pelkästään alkuperämaassa voimassa olevan aineellisen oikeuden vai myös siellä voimassa olevien lainvalintasääntöjen soveltamista sellaisin seurauksin, että alkuperämaan oikeudessa on edelleen mahdollista tehdä takaisinviittaus määrämaan oikeuteen?"

Asia C-161/10

25 Ranskalainen näyttelijä Olivier Martinez ja hänen isänsä Robert Martinez katsovat tribunal de grande instance de Paris -nimisessä tuomioistuimessa (Pariisin yleinen alioikeus) nostamassaan kanteessa, että heidän yksityiselämänsä suojaa ja Olivier Martinezin oikeutta omaan kuvaansa on loukattu asettamalla verkko-osoitteessa "www.sundaymirror.co.uk" olevalle sivulle katseltavaksi englanninkielinen 3.2.2008 päivätty teksti, jonka otsikkona on oikeudenkäyntiaineistoon otetun riidattoman ranskankielisen käännöksen mukaan "Kylie Minogue ja Olivier Martinez ovat jälleen yhdessä" ja jossa kuvataan heidän tapaamisensa yksityiskohtia.

26 Kanne on nostettu Englannin oikeuden mukaan perustettua MGN-yhtiötä eli brittiläisen Sunday Mirror -sanomalehden internetsivujen ylläpitäjää vastaan Ranskan siviililain (code civil) 9 §:n nojalla, jossa säädetään, että ”jokaisella on oikeus yksityiselämänsä suojaan”. Kyseinen yhtiö katsoo, ettei tribunal de grande instance de Paris ole toimivaltainen, koska riidanalaisella internetsivustolle katseltavaksi asettamisella ja väitetyllä vahingolla ei ole riittävää liittymää Ranskan valtion alueeseen, kun kantajat sen sijaan katsovat, ettei tällainen liittymä ole välttämätön mutta se on joka tapauksessa olemassa.

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kun vahinkoa aiheuttaneen tapahtuman julkaisualustana on internet, vahinkoa aiheuttaneen tapahtuman voidaan katsoa sattuneen tietyn jäsenvaltion alueella ainoastaan siinä tapauksessa, että tapahtumalla on riittävä, oleellinen tai merkityksellinen liittymä kyseiseen alueeseen.

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kysymykseen jäsenvaltion tuomioistuimen toimivallasta ratkaista asia, joka koskee henkilöllisten oikeushyvien loukkausta, joka on tehty internetissä sellaiselta sivustolta, jota ylläpitää henkilö, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja joka on pääasiallisesti tarkoitettu tämän toisen jäsenvaltion yleisölle, ei saada selvää vastausta asetuksen 2 artiklan ja 5 artiklan 3 alakohdan sanamuodosta.

29 Tässä tilanteessa tribunal de grande instance de Paris päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”Onko – – asetuksen – – 2 artiklaa ja 5 artiklan 3 alakohtaa tulkittava siten, että niissä annetaan jäsenvaltion tuomioistuimelle toimivalta ratkaista kanne, joka perustuu henkilön henkilöllisten oikeushyvien mahdolliseen loukkaamiseen siten, että tietoja ja/tai valokuvia on laitettu verkkoon internetsivulle, jota ylläpitää toisessa jäsenvaltiossa

yhtiö, jonka kotipaikka on tässä toisessa jäsenvaltiossa tai jossakin muussa jäsenvaltiossa eli joka tapauksessa muussa kuin ensimmäisessä jäsenvaltiossa,

– joko ainoastaan sillä edellytyksellä, että tällä internetsivulla voi vierailla ensimmäisestä jäsenvaltiosta käsin

– tai ainoastaan silloin, kun vahingon ja ensimmäisen jäsenvaltion alueen välillä on riittävä, olennainen tai merkityksellinen liittymä ja kun tämä liittymä tässä tapauksessa perustuu

  – sellaiseen merkittävään määrään vierailuja riidanalaisella sivulla ensimmäisestä jäsenvaltiosta käsin, joka arvioidaan vierailujen absoluuttisen määrän tai sivun kokonaisvierailumäärään suhteutetun osuuden perusteella

  – sen henkilön – tai yleisemmin kyseessä olevien henkilöiden – asuinpaikkaan tai kansalaisuuteen, joka katsoo henkilöllisiä oikeushyviään loukatun

  – kieleen, jota riidanalaisten tietojen levittämisessä on käytetty, tai muihin seikkoihin, jotka voivat osoittaa, että sivua ylläpitävä taho on tarkoittanut sen erityisesti ensimmäisen jäsenvaltion yleisölle

  – paikkakuntaan, jolle kuvaillut tapahtumat sijoittuvat, ja/tai paikkakuntaan, jolla verkkoon mahdollisesti laitetut valokuvat on otettu

  – muihin mahdollisiin edellytyksiin?”

30 Unionin tuomioistuimen presidentti päätti 29.10.2010 annetulla määräyksellä työjärjestyksen 43 artiklan mukaisesti yhdistää asiat C-509/09 ja C-161/10 suullista käsittelyä ja tuomiota varten.

Tutkittavaksi ottaminen

31 Italian hallitus katsoo, että asiassa C-509/09 esitetyt kysymykset on jätettävä tutkimatta, koska niillä ei ole merkitystä pääasian oikeudenkäynnin kannalta. Kieltokanne on keino saada tuomioistuimessa oikeussuojaa kiireellisissä tapauksissa, joten sen edellytyksenä on vahinkoa aiheuttavan menettelyn ajankohtaisuus. Käsiteltävän asian tosiseikkojen kuvauksesta kuitenkin ilmenee, ettei vahingolliseksi väitetty toiminta ollut ajankohtaista enää kieltokanteen nostamisen aikaan, koska sivuston ylläpitäjä oli poistanut riidanalaisen uutisen jo ennen oikeudenkäynnin alkamista.

32 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklan mukaisessa menettelyssä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi lähtökohtaisesti ratkaistava ne (ks. asia C-52/09, TeliaSonera Sverige, tuomio 17.2.2011, Kok., s. I-527, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Unionin tuomioistuin voi näet kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntöön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen esimerkiksi silloin, kun ongelma on luonteeltaan hypoteettinen (ks. em. asia TeliaSonera Sverige, tuomion 16 kohta).

34 Asiassa ei kuitenkaan ilmene, että pääasian oikeudenkäynnissä ajettava kieltokanne olisi menettänyt kohteensa sen vuoksi, että sivuston ylläpitäjä oli poistanut riidanalaisen uutisen jo ennen oikeudenkäynnin alkamista. Kuten nimittäin tämän tuomion 18 kohdassa on huomautettu, kieltoa koskeva vaatimus oli hyväksytty molemmissa alemmissa oikeusasteissa.

35 Joka tapauksessa unionin tuomioistuin on jo katsonut, ettei asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa sen sanamuodon mukaan edellytetä, että vahinko olisi jo toteutunut (ks. vastaavasti asia C-167/00, Henkel, tuomio 1.10.2002, Kok., s. I-8111, 48 ja 49 kohta). Kanne, jonka tarkoituksena on estää laittomaksi katsotun menettelyn toistuminen, kuuluu siten kyseisen säännöksen soveltamisalaan.

36 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan tulkinta

37 Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten tarkoituksena on asiassa C-509/09 esitetyillä kahdella ensimmäisellä kysymyksellä ja asiassa C-161/10 esitetyllä ainoalla kysymyksellä, jotka on syytä käsitellä yhdessä, kysyä unionin tuomioistuimelta, miten asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa käytettyä ilmaisua ”[paikkakunta], missä vahinko sattui tai saattaa sattua”, on tulkittava silloin, kun henkilöllisiä oikeushyviä väitetään loukatun internetsivun sisällöllä.

38 Jotta tähän kysymykseen voidaan vastata, on yhtäältä palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen säännöksiä on tulkittava itsenäisesti käyttäen perustana sen järjestelmää ja tavoitteita (ks. mm. asia C-189/08, Zuid-Chemie, tuomio 16.7.2009, Kok., s. I-6917, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Toisaalta siltä osin kuin asetuksella on jäsenvaltioiden välisissä suhteissa korvattu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehty yleissopimus (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna peräkkäisillä yleissopimuksilla uusien jäsenvaltioiden liittyessä kyseiseen yleissopimukseen (jäljempänä Brysselin yleissopimus), yhteisöjen tuomioistuimen tämän yleissopimuksen määräyksistä antama tulkinta pätee myös tämän asetuksen säännösten osalta, mikäli kyseisten määräysten ja säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (em. asia Zuid-Chemie, tuomion 18 kohta).

40 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa ilmaistu erityistä toimivaltaa koskeva sääntö, joka on poikkeus vastaajan kotipaikan tuomioistuimen toimivaltaisuutta koskevasta periaatteesta, perustuu riita-asian ja sen paikkakunnan tuomioistuinten, missä vahinko sattui, välisen erityisen läheisen liittymän olemassaoloon, minkä vuoksi on perusteltua antaa toimivalta näille tuomioistuimille hyvään lainkäyttöön ja prosessin asianmukaiseen järjestämiseen liittyvien syiden perusteella (ks. em. asia Zuid-Chemie, tuomion 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 On myös syytä muistuttaa, että ilmaisulla ”paikkakunta, missä vahinko sattui”, tarkoitetaan yhtä hyvin kausaaliyhteydessä olevan tapahtuman paikkaa kuin vahingon ilmenemispaikkaa. Kumpikin näistä paikoista voi muodostaa huomattavan liittymän tuomioistuimen toimivallan näkökulmasta, koska kumpikin niistä voi tapauksen mukaan osoittautua erityisen hyödylliseksi todistelun ja oikeudenkäyntimenettelyn järjestämisen kannalta (asia C-68/93, Shevill ym., tuomio 7.3.1995, Kok., s. I-415, 20 ja 21 kohta).

42 Unionin tuomioistuin on katsonut näiden kahden liittymän soveltamisesta kunniaa loukkaavalla julkaisulla aiheutetuksi väitetyn aineettoman vahingon korvaamista koskevaan kanteeseen, että useissa sopimusvaltioissa levitetyllä lehtiartikkelilla aiheutetussa kunnianloukkauksessa vahingonkärsijä voi saattaa vahingonkorvausvaatimuksensa kustantajaa vastaan joko sen sopimusvaltion tuomioistuimen tutkittavaksi, johon loukkaavan julkaisun kustantaja on sijoittautunut; tämä tuomioistuin on toimivaltainen kaiken kunnianloukkauksesta aiheutuneen vahingon osalta; tai sen sopimusvaltion tuomioistuimen tutkittavaksi, jossa julkaisua on levitetty ja jossa vahingonkärsijä väittää maineensa kärsineen vahinkoa; tämä tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan ainoastaan oman valtionsa alueella aiheutetut vahingot (em. asia Shevill ym., tuomion 33 kohta).

43 Tältä osin unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että vaikka pitää paikkansa, että levittämisvaltion tuomioistuimen toimivallan rajaamiseen koskemaan pelkästään tuomioistuinvaltion alueella aiheutuneita vahinkoja liittyy haittoja, kantajalla on kuitenkin aina mahdollisuus saattaa vaatimuksensa kokonaisuudessaan joko vastaajan kotipaikan tuomioistuimen tai loukkaavan julkaisun kustantajan sijoittautumispaikan tuomioistuimen käsiteltäväksi (em. asia Shevill ym., tuomion 32 kohta).

44 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa todennut, nämä näkökohdat ovat sovellettavissa myös muihin tiedotus- ja viestintävälineisiin ja ne koskevat hyvin monenlaisia henkilöllisten oikeushyvien loukkauksia eri oikeusjärjestyksissä tarkoitetulla tavalla ja siten myös pääasioissa tapahtuneiksi väitettyjä loukkauksia.

45 Kuten kuitenkin sekä ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet että useimmat unionin tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet asianosaiset ja muut osapuolet ovat korostaneet, tietojen julkistaminen internetsivulla eroaa painotuotteen kaltaisten tiedotusvälineiden maantieteellisesti rajatusta levittämisestä siinä, että tarkoituksena on periaatteessa asettaa kyseiset tiedot katseltaviksi kaikkialla. Tietoihin voi heti tutustua rajaton määrä internetin käyttäjiä kaikkialla maailmassa täysin riippumatta siitä, onko niiden lähettäjän tarkoitus ollut, että niihin tutustutaan lähettäjän sijoittautumisjäsenvaltion ulkopuolella, eikä lähettäjä voi myöskään vaikuttaa siihen.

46 Siten on selvää, että internet vähentää levittämiseen perustuvan kriteerin käyttökelpoisuutta, koska verkossa katseltavaksi asetetut tiedot on periaatteessa levitetty maailmanlaajuisesti. Ei myöskään ole aina teknisesti mahdollista selvittää varmasti ja luotettavasti, missä määrin tiedot ovat levinneet juuri tietyssä jäsenvaltiossa, eikä siten myöskään arvioida yksinomaan kyseisessä jäsenvaltiossa sattunutta vahinkoa.

47 Edellä mainitussa asiassa Shevill ym. annetusta tuomiosta ilmenevän, vahingon ilmenemiseen liittyvän kriteerin soveltamisessa internet-ympäristössä ilmenevät vaikeudet on kuitenkin julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 56 kohdassa toteamin tavoin asetettava vastakkain sen vahingon vakavuuden kanssa, joka henkilöllisten oikeushyvien haltijalle voi aiheutua tämän joutuessa toteamaan, että kyseisiä oikeuksia loukkaaviin tietoihin on mahdollista tutustua kaikkialla maailmassa.

48 Tämän tuomion 42 kohdassa kerrattuja liittymän määräytymisperusteita on sen vuoksi syytä mukauttaa siten, että vahinkoa henkilöllisten oikeushyvien loukkaamisesta internetissä aiheutunutta vahinkoa kärsinyt voi saattaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan asian käsiteltäväksi yhdessä tuomioistuimessa, joka määräytyy sen mukaan, missä Euroopan unionin alueella tästä oikeudenloukkauksesta johtuva vahinko on ilmennyt. Koska internetissä julkaistujen tietojen vaikutuksia tietyn henkilön henkilöllisiin oikeushyviin voidaan arvioida parhaiten sen paikan tuomioistuimessa, missä väitetyn vahingon kärsineen henkilön intressien keskus sijaitsee, toimivallan antaminen kyseiselle tuomioistuimelle on myös tämän tuomion 40 kohdassa todetun hyvän lainkäytön periaatteen mukaista.

49 Paikka, missä henkilön intressien keskus sijaitsee, on yleensä sama kuin hänen vakinainen asuinpaikkansa. Henkilön intressien keskus voi kuitenkin olla myös sellaisessa jäsenvaltiossa, missä hän ei asu vakinaisesti, jos erityisen läheinen liittymä kyseiseen valtioon on osoitettavissa muiden seikkojen, kuten esimerkiksi ammattitoiminnan harjoittamisen, perusteella.

50 Sen paikkakunnan tuomioistuimen toimivaltaisuus, missä väitetyn vahingon kärsineen henkilön intressien keskus sijaitsee, on toimivaltasääntöjen ennustettavuutta koskevan tavoitteen mukaista (ks. asia C-144/10, BVG, tuomio 12.5.2011, Kok., s. I-3961, 33 kohta) myös vastaajan kannalta, koska loukkaavien tietojen levittäjällä on niiden internetissä julkistamisen ajankohtana mahdollisuus tietää, missä tietojen kohteena olevien henkilöiden intressien keskukset sijaitsevat. Siten on katsottava, että intressien keskuksen kriteerin ansiosta kantaja kykenee vaivattomasti yksilöimään sen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi hän voi saattaa asiansa, ja vastaaja kykenee kohtuullisesti ennakoimaan, missä tuomioistuimessa häntä vastaan voidaan nostaa kanne (ks. asia C-533/07, Falco Privatstiftung ja Rabitsch, tuomio 23.4.2009, Kok., s. I-3327, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen sijasta edellä mainitussa asiassa Shevill ym. annetusta tuomioista ilmenevä vahingon ilmenemiseen perustuva kriteeri sitä paitsi antaa toimivallan jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimille, jonka alueella internetissä julkaistuun tietoon voidaan tai on voitu tutustua. Kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutettua vahinkoa koskevat asiat.

52 Asiassa C-509/09 esitettyihin kahteen ensimmäiseen kysymykseen ja asiassa C-161/10 esitettyyn ainoaan kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun henkilöllisiä oikeushyviä väitetään loukatun internetsivulla julkaistuilla tiedoilla, henkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi nostaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, minne tietojen levittäjä on sijoittautunut, tai sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä hänen intressiensä keskus sijaitsee. Asianomainen henkilö voi vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan kanteen sijasta myös nostaa kanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella internetissä julkaistuihin tietoihin voidaan tai on voitu tutustua. Kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutettua vahinkoa koskevat asiat.

Direktiivin 3 artiklan tulkinta

53 Asiassa C-509/09 esittämällään kolmannella kysymyksellä Bundesgerichtshof pyrkii selvittämään, ovatko direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset luonteeltaan lainvalintasääntöjä siten, että niissä myös siviilioikeuden alalla syrjäytetään kansalliset lainvalintasäännöt ja säädetään sovellettavaksi tietoyhteiskunnan palveluihin ainoastaan alkuperämaan oikeutta, vai ovatko ne keino korjata kansallisten lainvalintasääntöjen mukaisesti sovellettavaksi todetun lain sisältö alkuperämaan vaatimusten mukaiseksi.

54 Näiden säännösten tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi niiden sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osia säännökset ovat (ks. asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok., s. I-6857, 50 kohta; asia C-306/05, SGAE, tuomio 7.12.2006, Kok., s. I-11519, 34 kohta ja asia C-162/09, Lassal, tuomio 7.10.2010, Kok., s. I-9217, 49 kohta).

55 Tältä osin unionin toimen varsinaista normatiivista osaa ei voida erottaa toimen perusteluista, joten toimea on tulkittava ottamalla tarvittaessa huomioon sen antamiseen johtaneet syyt (asia C-298/00 P, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-4087, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen sekä em. asia Lassal, tuomion 50 kohta).

56 Direktiivi on annettu EY 47 artiklan 2 kohdan, EY 55 artiklan ja EY 95 artiklan nojalla, ja sen tarkoituksena on sen 1 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varmistamalla tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä. Direktiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa mainitaan tämän alan sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan oikeudellisina esteinä lainsäädäntöjen eroavuudet sekä oikeudellinen epävarmuus siltä osin, mitä kansallisia säännöksiä sovelletaan näihin palveluihin.

57 Useimpien sähköiseen kaupankäyntiin liittyvien näkökohtien osalta direktiivin tarkoituksena ei kuitenkaan ole aineellisoikeudellisten sääntöjen yhdenmukaistaminen, vaan siinä määritellään ”yhteensovitettu ala”, jolla 3 artiklan mukaisen mekanismin avulla voidaan direktiivin johdanto-osan 22 perustelukappaleen mukaan soveltaa tietoyhteiskunnan palveluihin periaatteessa sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, johon palvelun tarjoaja on sijoittautunut.

58 Tässä yhteydessä on todettava yhtäältä, että palvelun tarjoajan sijoittautumisjäsenvaltion oikeusjärjestykseen kuuluu siviilioikeuden ala, mikä ilmenee muun muassa direktiivin johdanto-osan 25 perustelukappaleesta sekä siitä, että direktiivin liitteessä luetellaan ne siviilioikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet, joihin 3 artiklan mukaista mekanismia ei sovelleta. Toisaalta direktiivin 2 artiklan h alakohdan i alakohdan toisessa luetelmakohdassa säädetään nimenomaisesti sen soveltamisesta palvelun tarjoajien vastuuseen.

59 Direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan tarkastelu edellä mainittujen säännösten ja tavoitteiden valossa osoittaa, että direktiivin mukainen mekanismi edellyttää palvelun tarjoajan sijoittautumismaassa voimassa olevien aineellisoikeudellisten vaatimusten noudattamista myös siviilioikeuden alalla. Kun nimittäin yhdenmukaistamiseksi unionin tasolla annettuja pakottavia säännöksiä ei ole, tiettyjen palvelujen tarjoamisen vapauden voidaan taata toteutuvan täysimääräisesti ainoastaan tunnustamalla pakottavaksi se kansallinen oikeusjärjestys, jonka alaiseksi lainsäätäjä on päättänyt asettaa nämä palvelut ja niiden tarjoajat. Direktiivin 3 artiklan 4 kohta antaa tukea tälle tulkinnalle, koska siinä vahvistetaan edellytykset, joilla jäsenvaltiot voivat poiketa saman artiklan 2 kohdasta, ja nämä edellytykset on katsottava tyhjentäviksi.

60 Direktiivin 3 artiklan tulkinnassa on kuitenkin otettava huomioon myös sen 1 artiklan 4 kohta, jonka mukaan direktiivillä ei luoda kansainvälistä yksityisoikeutta koskevia uusia lainvalintasääntöjä.

61 Tähän on todettava yhtäältä, että direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa vahvistetun sisämarkkinasäännön tulkitseminen sijoittautumisjäsenvaltiossa voimassa olevan aineellisen oikeuden soveltamiseen johtavalla tavalla ei ratkaise, onko sitä pidettävä kansainvälisen yksityisoikeuden sääntönä. Kyseisessä kohdassa jäsenvaltiot nimittäin velvoitetaan pääasiallisesti huolehtimaan siitä, että niiden alueelle sijoittautuneen palvelun tarjoajan tarjoamissa tietoyhteiskunnan palveluissa noudatetaan yhteensovitettua alaa koskevia näissä jäsenvaltioissa voimassa olevia kansallisia säännöksiä. Sellaisen velvoitteen asettamisella ei ole niitä ominaisuuksia, jotka on lainvalintasäännöllä, jonka tarkoituksena on ratkaista mahdollisesti sovellettaviksi tulevien oikeusjärjestysten välinen kilpailutilanne yksittäistapauksessa.

62 Toisaalta direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa kielletään jäsenvaltioita rajoittamasta yhteensovitettuun alaan liittyvien syiden vuoksi toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen vapaata liikkuvuutta. Direktiivin 1 artiklan 4 kohdasta, luettuna direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleen valossa, ilmenee sen sijaan, että vastaanottavilla jäsenvaltioilla on lähtökohtaisesti vapaus määrittää sovellettaviksi tulevat aineellisoikeudelliset säännöt oman kansainvälisen yksityisoikeutensa mukaisesti, kunhan siitä ei aiheudu sähköisen kaupankäynnin palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitusta.

63 Tästä seuraa, ettei direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa edellytetä sen saattamista kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi erityisenä lainvalintasääntönä.

64 Direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä on kuitenkin tulkittava siten, että unionin lainsäätäjän valitseman yhteensovittamislähtökohdan avulla voidaan todella varmistaa tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä.

65 Tässä on syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että sisämarkkinoiden tavoitteiden toteuttamiseksi välttämättömiä direktiivin pakottavia säännöksiä on voitava soveltaa myös niistä poikkeavasta lainvalinnasta huolimatta (ks. vastaavasti asia C-381/98, Ingmar, tuomio 9.11.2000, Kok., s. I-9305, 25 kohta ja asia C-465/04, Honyvem Informazioni Commerciali, tuomio 23.3.2006, Kok., s. I-2879, 23 kohta).

66 Direktiivin 3 artiklan mukaisesta mekanismista on katsottava, ettei sähköisen kaupankäynnin palvelujen säätämisellä niiden tarjoajien sijoittautumisjäsenvaltion oikeusjärjestyksen alaisiksi kyseisen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti voida täysimääräisesti taata kyseisten palvelujen vapaata liikkuvuutta, jos niiden tarjoajien on lopulta noudatettava vastaanottavassa jäsenvaltiossa vaatimuksia, jotka ovat tiukempia kuin niiden sijoittautumisjäsenvaltiossa voimassa olevat vaatimukset.

67 Tästä seuraa, että jollei direktiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaisin edellytyksin sallituista poikkeuksista muuta johdu, direktiivin 3 artikla on esteenä sille, että sähköisen kaupankäynnin palvelun tarjoajaan sovellettaisiin tiukempia vaatimuksia kuin palvelun tarjoajan sijoittautumisjäsenvaltiossa voimassa olevan aineellisen oikeuden mukaiset vaatimukset.

68 Asiassa C-509/09 esitettyyn kolmanteen kysymykseen on edellä todetun perusteella vastattava, että direktiivin 3 artiklaa on tulkittava siten, ettei siinä edellytetä sen saattamista kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi erityisenä lainvalintasääntönä. Yhteensovitetulla alalla jäsenvaltioiden on kuitenkin varmistettava, että jollei direktiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaisin edellytyksin sallituista poikkeuksista muuta johdu, sähköisen kaupankäynnin palvelun tarjoajaan ei sovelleta tiukempia vaatimuksia kuin palvelun tarjoajan sijoittautumisjäsenvaltiossa voimassa olevan aineellisen oikeuden mukaiset vaatimukset.

Oikeudenkäyntikulut

69 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava siten, että silloin, kun henkilöllisiä oikeushyviä väitetään loukatun internetsivulla julkaistuilla tiedoilla, henkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi nostaa vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan korvauskanteen joko sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, minne tietojen levittäjä on sijoittautunut, tai sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, missä hänen intressiensä keskus sijaitsee. Asianomainen henkilö voi vahinkoa kokonaisuudessaan koskevan kanteen sijasta myös nostaa kanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella internetissä julkaistuihin tietoihin voidaan tai on voitu tutustua. Kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutettua vahinkoa koskevat asiat.

2) Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") 3 artiklaa on tulkittava siten, ettei siinä edellytetä sen saattamista kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi erityisenä lainvalintasääntönä. Yhteensovitetulla alalla jäsenvaltioiden on kuitenkin varmistettava, että jollei direktiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaisin edellytyksin

sallituista poikkeuksista muuta johdu, sähköisen kaupankäynnin palvelun tarjoajaan ei sovelleta tiukempia vaatimuksia kuin palvelun tarjoajan sijoittautumisjäsenvaltiossa voimassa olevan aineellisen oikeuden mukaiset vaatimukset.

Allekirjoitukset